

Plán špecializačného štúdia

Lekárska fakulta UPJŠ, Košice

Špecializačné štúdium –

Intenzívna ošetrovateľská starostlivosť o dospelých , D 002 pre kategóriu sestra je v trvaní 1 roka / t.j. 2 semestre /

Odborná zdravotnícka prax v špecializačnom odbore intenzívna ošetrovateľská starostlivosť o dospelých starostlivosť v dĺžke trvania jeden rok, z toho teoretická príprava vo vzdelávacej ustanovizni štyri týždne a odborná zdravotnícka prax vo výučbovom zdravotníckom zariadení dva týždne .

Prijatie na štúdium

Na štúdium možno prijať absolventa, s ukončeným stredným odborným vzdelaním - VOŠ / SZŠ, vysokoškolským vzdelaním v odbore ošetrovateľstvo ktorý ovláda slovom i písmom slovenský jazyk a je spôsobilý pre výkon povolania sestry v Slovenskej republike, má dvojročnú ošetrovateľskú prax a pracovné zaradenie v odbore intenzívnej ošetrovateľskej starostlivosti o dospelých. Úspešne absolvuje prijímací pohovor.

Plán štúdia

1 rok / 2 semestre /

4 týždne teoretická časť výučby na LF UPJŠ

2 týždne praktická časť výučby na školiacom pracovisku

/cirkulácia na JIS chirurgickej kliniky, JIS internej kliniky, JIS neurologickej kliniky /

I. semester: 1. týždeň / 40 hod.

1. Úvod do špecializačného programu. Právo a legislatíva v profesijnej činnosti.

Právna zodpovednosť, trestnoprávna zodpovednosť, administratívna zodpovednosť, pracovnoprávna zodpovednosť.

Mgr. Toplanská Zuzana

1. Organizácia práce sestry v intenzívnej starostlivosti , vedenie dokumentácie

Mgr. Toplanská Zuzana, doc. PhDr. Zamboriová Mária, PhD.

Základná charakteristika práce sestry v intenzívnej starostlivosti, špecifiká starostlivosti na JIS. Záznam a dokumentácia na JIS, počítačová databáza, skórovacie systémy.

2. Kritické stavy – úlohy sestry v intenzívnej starostlivosti o dospelých I. časť

doc. PhDr. Zamboriová Mária, PhD., Mgr. Toplanská Zuzana, MUDr. Belák Jozef, PhD.,

MUDr. Szabóová Eva , PhD.,

Anatómia, fyziológia, patofyziológia respiračného systému, kardiovaskulárneho systému, monitorovanie , liečba , základné ošetrovateľské postupy v intenzívnej starostlivosti. Kardiopulmonálna resuscitácia

Anatómia, fyziológia, patofyziológia centrálného, periférneho a vegetatívneho nervového systému. Charakteristika kritických stavov v neurologii a neurochirurgii , základne ošetrovateľské postupy.

Anatómia, fyziológia, patofyziológia kritických stavov pri postihnutí obličiek (akútne renálne zlyhanie, urémia, kolika). Monitorovanie, liečba, ošetrovanie. Hemodialýza, peritoneálna dialýza, hemoperfúzia, transplantácia obličky, starostlivosť o darcu.

Anatómia, fyziológia, patofyziológia kritických stavov pri postihnutí tráviaceho traktu (pečene, intoxikácie, hepatitis, cirhóza, krvácanie z ezofageálnych varixov). Monitorovanie, liečba, ošetrovanie.

2. týždeň / 40 hod.

3. Kritické stavy – úlohy sestry v intenzívnej starostlivosti o dospelých II. časť

doc. PhDr. Zamboriová Mária, PhD., Mgr. Toplanská Zuzana, MUDr. Belák Jozef, PhD.,

MUDr. Szabóová Eva , PhD.,

Anatómia, fyziológia, patofyziológia vnútorného prostredia. Vnútorné prostredie, poruchy vody a elektrolytov. Acidobázická rovnováha. Monitorovanie, odber materiálu, vyšetrenia, liečba. SI sústava.

Anatómia, fyziológia, patofyziológia žliaz s vnútornou sekréciou (štítna žľaza, diabetes, nadoblička, hypofýza). Monitorovanie, vyšetrenia, liečba. Hypertyreotoxická kríza, diabetická kóma, hypoglykemická kóma, diabetes insipidus, M.Addison.

Chirurgický pacient (náhla brušná príhoda - ileus, krvácanie z Git-u, predoperačné a pooperačné komplikácie, pankreatitis, sepsa).

Pacient s traumou (traumatický šok, úraz mozgu, úraz chrbtice a miechy, polytrauma, traumatický šok, podchladenie, strangulácia, prehriatie, popáleniny, pneumothorax, hemothorax, topenie, úrazy oka, brucha, končatín, strelné poranenie, Crush syndróm). , monitorovanie, liečba, ošetrovanie. Hromadné nešťastia - postup. Bezpečnosť záchrancu.

Akútne intoxikácie (hypnotiká, opiáty, alkohol, CO, huby, organofosfáty, botulizmus). Prvá pomoc, monitorovanie, liečba, antidotá, forsírovaná diuréza, ošetrovanie.

Pacient s poruchou koagulačného systému (krvácavé stavy, trombózy, embólie, DIC). Prvá pomoc, monitorovanie, liečba, ošetrovanie. Trombolytická liečba.

Nekľudný pacient - psychiatrický, st.epilepticus, febrilné kŕče.

Urgentná, intenzívna starostlivosť v gynekológii – krvácanie , eklampsia, (pôrod, GEU).

4. Základné postupy v intenzívnej starostlivosti a úloha sestry.

doc. PhDr. Zamboriová Mária, PhD., Mgr.Toplanská Zuzana

Umelá pľúcna ventilácia - ventilátory, jednotlivé spôsoby umelej ventilácie, odvykanie od ventilátora, sedácia. Zaistenie dýchacích ciest - pomôcky (tubus, OTI, NTI, laryngeálna

maska). Intubácia, tracheostómia, koniotómia - činnosť sestry. Ošetrovanie pacienta (kanyla, toaleta dýchacích ciest, zvlhčovanie).

Kyslíková liečba - zásady, indikácie, prístroje, komplikácie, hyperbaroxia.

Prístup do žily - periférny, venoklýza, punkcia veľkých ciev, centrálny katéter, pľúcny katéter, pomôcky, činnosť sestry, ošetrovanie, komplikácie). Arteriálny prístup.

Infúzna liečba - indikácie, roztoky (iónové, koloidné, plazmatické), spôsob aplikácie, infúzne pumpy, komplikácie, spôsoby pretlakovej infúzie.

Transfúzna liečba (prípravky, odber vzorky, povinnosti sestry, riziká, komplikácie, masívna transfúzia).

Umelá výživa - sondová strava (postup, prípravky), parenterálna výživa (žilný prístup, cukry, aminokyseliny, tuky, monitorovanie, spôsob podávania, komplikácie, pumpy).

Neodkladná základná a rozšírená resuscitácia dospelých a detí (bez pomôcok, s pomôckami), zastavenie obehu, postupy, lieky, defibrilácia.

Transport kriticky chorého pacienta.

Odber biologického materiálu na vyšetrenie (OKB, ÚHE, hematológia), normálne a patologické hodnoty.

II. semester – 1 týždeň/ 40hod.

5. Lieky, prístroje, pomôcky, inštrumentácia a úloha sestry v intenzívnej starostlivosti *doc. PhDr. Zamboriová Mária, PhD., Mgr. Toplanská Zuzana, MUDr. Belák Jozef, PhD.,*

MUDr. Szabóová Eva , PhD.,

Lieky používané v intenzívnej medicíne: lieky pôsobiace na vegetatívny systém, lieky účinkujúce na periférny obeh, kardiotoniká, antiarytmiká, sedatíva, antihistaminiká, diuretiká, hormóny, detoxikačné látky, mukolytiká, látky pôsobiace na zrážací systém, psychofarmaká.

Inštrumentácia: preparácia žily, punkcia veľkej žily, koniotómia, tracheostómia, intubácia, punkcia hrudníka, bronchoskopia, epidurálna a spinálna anestézia, katetrizácia močového mechúra, žalúdočná sonda, Sengstaken-Blakemoreova sonda, (pľúcny katéter), kardiostimulátor, arteriálny prístup, bronchiálna laváž, lumbálna punkcia.

Prístroje: monitory EKG, oximetre, kapnometre, teplomery, ventilátory , infúzne pumpy, defibrilátory, kardiostimulátory, odsávačky, monitory tlaku, váhová posteľ, zvlhčovače, bronchoskop, ohrievač krvi, tlakomery, osobné počítače, dialyzačný prístroj.

Pomôcky: laryngoskop, ambuvak, resuscitačná rúška, stlačené plyny, ústny a nosný tubus, maska, laryngeálna maska, resuscitačná posteľ, antidekubitárna posteľ, dávkovače kyslíka, rýchlospojky (kyslík, vzduch, podtlak), umelý nos.

Monitorovanie - bez prístrojov (pozorovanie), s prístrojmi.

EKG, Holter, oximetria, kapnometria, CVT, pľúcne tlaky, diuréza, bilancia, krvný tlak neinvazívne-invazívne, minútový objem srdca, ventilácie (objem, frekvencia, tlak,), teploty, trendy, intrakraniálny tlak, alarmy.

RTG vyšetrovacie metódy: prenosný RTG prístroj, CT, angiografia, katetrizácia srdca, ultrazvuk.

Základy fyziky a elektroniky.

Ošetrovanie: centrálna katétra, arteriálne katétra, hrudná drenáž, kardiostimulátor, intubačná kanyla, močový katéter, žalúdočná sonda, epidurálny katéter, žalúdočná a črevná sonda, Sengstakenova sonda, drény, polohovanie.

2. týždeň / 40 hod.

6. Spolupráca sestry s tímom zdravotnej záchrannej služby

doc. PhDr. Zamboriová Mária, PhD., Mgr. Toplanská Zuzana

Prednemocničná starostlivosť, úlohy, indikácie privolania RLP, RZP, LZSS, VZZS, činnosť dispečingu, komunikačné prostriedky. Činnosť sestry pri hromadnom nešťastí.

7. Bezpečnosť a hygiena na jednotkách anestéziológie a intenzívnej starostlivosti

Mgr. Toplanská Zuzana, doc. PhDr. Zamboriová Mária, PhD.,

Bezpečnosť práce (stlačené plyny, infekcie, anestetiká, elektrický prúd, RTG žiarenie).
Zámena liekov.

Hygiena. Pracovné prostredie, manipulácia s prádlom, odpady, stravovanie.

Nozokomiálne nákazy. Definícia, pôvodcovia, zdroje, cesty prenosu, prevencia, zásady boja, monitorovanie, hlásenie.

Dezinfekcia a sterilizácia. Tepelná, chemická, prístroje, použiteľnosť, postupy, prípravky. Dekontaminácia.

Bariérové ošetrovanie.

8. Rôzne

doc. PhDr. Zamboriová Mária, PhD., Mgr. Toplanská Zuzana

Rehabilitácia (dýchania, obehu).

Etika. Zomierajúci pacient, odber orgánov, eutanázia, práva pacienta, začatie a ukončenie intenzívnej starostlivosti.

Psychológia. Psychológia sestry a pacienta, úloha sestry, duševná hygiena. Postoje k životu a smrti.

Teória a modely ošetrovateľstva – využitie v intenzívnej starostlivosti o dospelých .

V prípade ukončeného úplného stredného odborného vzdelania v kategórii sestra bude zabezpečené, aby akreditovaný špecializačný študijný program bol pre sestry obsahovo rozšírený o vedomosti a zručnosti z ošetrovateľstva v dĺžke trvania 2 týždne .

Teoretická časť sa vedie formou prednášok a seminárov pre sestry pred špecializačnou skúškou organizovaných LF UPJŠ. Súčasťou teoretickej prípravy je samoštúdiúm s možnosťou konzultácii, účasť na odborných kurzoch a seminároch organizovaných SkSaPA .

Tím uvedených školiacich pracovníkov plánuje a pripravuje vydanie učebnice pre ošetrovateľstvo v intenzívnej starostlivosti ako metodickú pomôcku pre štúdium tohto aplikovaného odboru ošetrovateľstva.

Špecializačná skúška

Študent špecializačného štúdia sa na skúšku prihlási písomne. K prihláške prikladá index odbornosti, záznamník ošetrovateľských výkonov, písomnú prácu, certifikáty o účasti na kongresoch a seminároch.

Podmienkou prizvania na špecializačnú skúšku je absolvovanie predpísanej praxe a predpísaných výkonov uvedených v špecializačnom študijnom programe.

Špecializačná skúška sa skladá z praktickej a teoretickej časti.

Praktická časť – spracovanie kompletnej ošetrovateľskej dokumentácie pacienta prijatého na JIS, zhodnotenie stavu pacienta sestrou, stanovenie ošetrovateľských diagnóz, navrhnutie ošetrovateľských postupov a zásahov a zhodnotenie ich realizácie .

Teoretická časť - ústna časť skúšky pred skúšobnou komisiou a obhajoba písomnej práce. Záverečnú prácu študent predloží vopred, najmenej v rozsahu 30 strán.